

FIȘA DISCIPLINEI
ANUL UNIVERSITAR
2022 - 2023

1. DATE DESPRE PROGRAM

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DE MEDICINA SI FARMACIE DIN CRAIOVA
1.2 Facultatea	MEDICINA
1.3 Departamentul	5
1.4 Domeniul de studii	SĂNĂTATE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii/Calificarea	MEDICINA

2. DATE DESPRE DISCIPLINĂ

2.1 Denumirea disciplinei	DEONTOLOGIE MEDICALĂ. BIOETICĂ MEDICALĂ ȘI INTEGRITATE ACADEMICĂ		
2.2 Codul disciplinei	MED2112		
2.3 Titularul activităților de curs	Mugurel Ghelase / Andreea Golli / Manuela Dragomir / Monica Cara		
2.4 Titularul activităților de seminar	Andreea Golli / Manuela Dragomir / Monica Cara		
2.5 Gradul didactic	Curs: Profesor / Conferențiar / Sef lucrari, Asistent Univ. Activitati practice: Conferențiar / Sef lucrari, Asistent Univ.		
2.6 Încadrarea (norma de bază/asociat)			
2.7. Anul de studiu	II	2.8. Semestrul	I
		2.9. Tipul disciplinei (conținut)	
		2.10. Regimul disciplinei (obligativitate)	DOD

3. TIMPUL TOTAL ESTIMAT (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	3.2 din care: curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	3.5 din care: curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp ore					
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					5
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități, consultații, cercuri studentesti					2
3.7 Total ore studiu individual	22				
3.9 Total ore pe semestru	50				
3.10 Numărul de credite	2				

4. PRECONDIȚII (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	-
4.2 de competențe	-

5. CONDIȚII (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sala de curs cu proiector video / mediu online
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Sala de seminar cu proiector video / mediu online.

6. COMPETENȚELE SPECIFICE ACUMULATE

COMPETENȚE PROFESIONALE	<p>C4 – Abordarea problemelor de sănătate/boală din perspectiva particularităților comunității, în relație directă cu condițiile sociale, economice sau/și culturale proprii/acele/colectivități.</p> <p>C5 – Inițierea și derularea unei activități de cercetare științifică sau/și formativă în domeniul sau de competență</p> <p>C6 – Îndeplinirea în condiții de eficiență și eficacitate a sarcinilor manageriale impuse de anumite roluri profesionale</p>
--------------------------------	--

COMPETENȚE TRANSVERSALE	<p>CT1. Autonomie și responsabilitate</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobândirea de repere morale, formarea unor atitudini profesionale și civice, care să permită studenților să fie corecți, onești, neconflictuali, cooperanți, înțelegători în fața suferinței, disponibili să ajute oamenii, interesați de dezvoltarea comunității; • să cunoască, să respecte și să contribuie la dezvoltarea valorilor morale și a eticii profesionale; • să învețe să recunoască o problemă atunci când se ivește și să ofere soluții responsabile pentru rezolvarea ei. <p>CT2. Interacțiune socială;</p> <ul style="list-style-type: none"> • să recunoască și să aibă respect pentru diversitate și multiculturalitate;
------------------------------------	---

7. OBIECTIVELE DISCIPLINEI (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea studentului cu elemente de bioetică și integritate academică, în scopul dezvoltării abilităților comportamentale care să permită abordarea optimă a problemelor etice actuale și viitoare din sistemul de sănătate.
7.2 Obiectivele specifice	<p>Prin curricula adaptată la standardele europene de calitate, prin metodele de predare și de evaluare utilizate, prin implicarea studenților în activități de cercetare și de evaluare a pacienților, disciplina de deontologie medicală, bioetică medicală și integritate academică urmărește să formeze aptitudini cognitive, deprinderi și atitudini care să stea la baza oricărui act medical preventiv, de diagnostic, curativ sau recuperator.</p> <p>La finalizarea cursului studenții vor fi capabili să-și însușească ABILITĂȚILE COGNITIVE, care le vor permite:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să analizeze principiile etice relevante pentru practica medicală și a relației medic-pacient • să analizeze caracteristicile generale ale dezbaterilor bioetice actuale • să identifice valorile cheie în procesul decizional medical • să cunoască documentele, tratatele și convențiile naționale și internaționale cu referire la drepturile omului <p>DEPRINDERI PRACTICE</p> <ul style="list-style-type: none"> • să aplice principiile și elementele de bază ale bioeticii în practica medicală • să dezbata aspectele morale pe care practica medicală și problemele de sănătate le ridică • să evalueze anumite practici medicale și a modul în care acestea influențează aplicarea principiilor morale • să identifice abuzurile asupra persoanelor la nivelul unei comunități • să dobândească atitudini și comportamente etice corecte <p>ATITUDINI</p> <ul style="list-style-type: none"> • să fie deschiși spre dobândirea de repere morale, formarea unor atitudini profesionale și civice, care să permită studenților să fie corecți, onești, neconflictuali, cooperanți, înțelegători în fața suferinței, disponibili să ajute oamenii, interesați de dezvoltarea comunității; • să cunoască, să respecte și să contribuie la dezvoltarea valorilor morale și a eticii profesionale; • să învețe să recunoască o problemă atunci când se ivește și să ofere soluții responsabile pentru rezolvarea ei. • să recunoască și să aibă respect pentru diversitate și multiculturalitate; • să aibă sau să învețe să-și dezvolte abilitățile de lucru în echipă; • să comunice oral și în scris cerințele, modalitatea de lucru, rezultatele obținute, să se consulte cu echipa; • să se implice în acțiuni de voluntariat, să cunoască problemele esențiale ale comunității. • să conștientizeze necesitatea studiului individual ca bază a autonomiei personale și a dezvoltării profesionale; • să valorifice optim și creativ propriul potențial în activitățile colective; • să știe să utilizeze tehnologia informației și comunicării; • să aibă inițiativă, să se implice în activitățile educative și științifice ale disciplinei

8. CONȚINUTURI

8.1 Curs (unități de conținut)	Nr. ore
1. Introducere în Bioetică. Definierea bioeticii. Coduri de etică. Declarațiile de la Geneva și Lisabona.	2
2. Principii bioetice UNESCO. Etică viitorului. Principiul precauției.	2
3. Legea drepturilor pacientului 46/2003. Carta europeană a drepturilor pacienților.	2

4. Declarația Univesala a Drepturilor Omului. Constituția României. Convenția de la Oviedo privind drepturile omului și biomedicina. Genocidul și infracțiunile contra umanității.	2
5. Conceptul de eugenie. Istoricul, politicile și formele de eugenie. Avortul. Infanticidul	2
6. Eutanasia și suicidul asistat. Îngrijirile paliative.	2
7. Etica și integritate academică	2
BIBLIOGRAFIE 1. Ghelase Stefan Mugurel, Fane Ghelase, <i>Bioetică</i> , Editura Medicală Universitară, Craiova, 2016, ISBN978-973-106-269-3 2. Cursul predat 2022-2023 3. Codul de deontologiemedicală al Colegiului Medicilor din România din 04.11.2016 https://www.cmr.ro/cod-deontologic/ 4. Legea nr. 46/2003, legea drepturilor pacientului http://www.dreptonline.ro/legislatie/legea_drepturilor_pacientului.php 5. VarditRavitsky, AutumFiester, Arthur L. Caplan – The Penn Center Guide of Bioethics, Spring Publishing Company, New York, USA, 2009 6. World Medical Association Medical Ethics Manual https://www.wma.net/what-we-do/education/medical-ethics-manual/ 7. Bioethics Core Curriculum http://www.unesco-chair-bioethics.org/?mbt_book=bioethics-core-curriculum 8. Global Bioethics: What for? 20th anniversary of UNESCO's Bioethics Programme http://www.unesco-chair-bioethics.org/wp-content/uploads/2015/05/231159e.pdf 9. Casebook on Human Dignity and Human Rights. Bioethics Core Curriculum Casebook Series no.1 http://www.unesco-chair-bioethics.org/?mbt_book=casebook-on-human-dignity-and-human-rights-bioethics-core-curriculum-casebook-series-no-1 10. Casebook on Benefit and Harm. Bioethics Core Curriculum Casebook Series no.2 http://www.unesco-chair-bioethics.org/?mbt_book=casebook-on-benefit-and-harm-bioethics-core-curriculum-casebook-series-no-2 11. Constituția României https://www.constitutia.ro/ 12. Convenția de la Oviedo http://medlegtm.ro/CONVENTIE%20Oviedo.pdf	
8.2 Lucrări practice (subiecte/teme)	Nr. ore
1. Jurământul lui Hipocrate, alte coduri de etică și deontologie medicală folosite în prezent.	2
2. Valorile etice ale relației medic-pacient - cazuri practice	2
3. Valoarea și limitele consimțământului informat în practica medicală curentă	2
4. Accesul la îngrijirile de sănătate – studii de caz.	2
5. Drepturile pacienților - reglementare legislativă.	2
6. Eutanasia și suicidul asistat – studii de caz	2
7. Integritate academică – studii de caz	2
BIBLIOGRAFIE 1. Ghelase Stefan Mugurel, Fane Ghelase, <i>Bioetică</i> , Editura Medicală Universitară, Craiova, 2016, ISBN978-973-106-269-3 2. Prezentări seminar 2022-2023 3. Codul de deontologiemedicală al Colegiului Medicilor din România din 04.11.2016 https://www.cmr.ro/cod-deontologic/ 4. Legea nr. 46/2003, legea drepturilor pacientului http://www.dreptonline.ro/legislatie/legea_drepturilor_pacientului.php 5. VarditRavitsky, AutumFiester, Arthur L. Caplan – The Penn Center Guide of Bioethics, Spring Publishing Company, New York, USA, 2009 6. World Medical Association Medical Ethics Manual https://www.wma.net/what-we-do/education/medical-ethics-manual/ 7. Bioethics Core Curriculum http://www.unesco-chair-bioethics.org/?mbt_book=bioethics-core-curriculum 8. Global Bioethics: What for? 20th anniversary of UNESCO's Bioethics Programme http://www.unesco-chair-bioethics.org/wp-content/uploads/2015/05/231159e.pdf 9. Casebook on Human Dignity and Human Rights. Bioethics Core Curriculum Casebook Series no.1 http://www.unesco-chair-bioethics.org/?mbt_book=casebook-on-human-dignity-and-human-rights-bioethics-core-curriculum-casebook-series-no-1 10. Casebook on Benefit and Harm. Bioethics Core Curriculum Casebook Series no.2 http://www.unesco-chair-bioethics.org/?mbt_book=casebook-on-benefit-and-harm-bioethics-core-curriculum-casebook-series-no-2 11. Constituția României https://www.constitutia.ro/ 12. Convenția de la Oviedo http://medlegtm.ro/CONVENTIE%20Oviedo.pdf	

9. COROBORAREA CONȚINUTURILOR DISCIPLINEI CU AȘTEPTĂRILE REPREZENTANȚILOR COMUNITĂȚII EPISTEMICE, ASOCIAȚIILOR PROFESIONALE ȘI ANGAJATORI REPREZENTATIVI DIN DOMENIUL AFERENT PROGRAMULUI

- Disciplina de deontologie medicala, bioetica medicala, etica și integritate academica este o disciplină obligatorie și necesară pentru ca un student să devină medic.

10. REPERE METODOLOGICE

Forme de activitate	Tehnici de predare / învățare, materiale, resurse: expunere, curs interactiv, lucru în grup, învățare prin probleme/proiecte etc.
Curs	Se folosesc următoarele metode combinate: prelegere, conversație euristică, dezbateră, problematizarea. În cazul apariției unor situații speciale (stări de alertă, stări de urgență, alte tipuri de situații care limitează prezența fizică a persoanelor) activitatea se poate desfășura online folosind platforme informatice aprobate de către facultate/universitate. Procesul de educație online va fi adaptat corespunzător pentru a asigura îndeplinirea tuturor obiectivelor prevăzute în fișa disciplinei
Lucrări practice	Se folosesc următoarele metode combinate: aplicații practice, studiu de caz, proiecte În cazul apariției unor situații speciale (stări de alertă, stări de urgență, alte tipuri de situații care limitează prezența fizică a persoanelor) activitatea se poate desfășura și online folosind platforme informatice aprobate de către facultate/universitate. Procesul de educație online va fi adaptat corespunzător pentru a asigura îndeplinirea tuturor obiectivelor prevăzute în fișa disciplinei
Studiu individual	Înainte de fiecare curs și seminar

11. PROGRAM DE RECUPERARE

	Nr. absențe care se pot recupera	Locul desfășurării	Perioada	Responsabil	Programarea temelor
Recuperări absențe	3	Sediul disciplinei	Ultima săptămână a semestrului	Asistentul de grupă	Cronologic, 2 teme /zi
Program de consultații/ cerc științific studentesc	2 ore/săptămână/cadru didactic	Sediul disciplinei	Săptămânal	Toate cadrele didactice	Tema din săptămâna respectivă
Program pentru studenții slab pregătiți	2 ore/săptămână	Sediul disciplinei	Săptămânal	Toate cadrele didactice	Tema din săptămâna respectivă

12. EVALUARE

Tip de activitate	Forme de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Evaluare formativă prin eseuri, proiecte și sondaj în timpul semestrului Sumativă în timpul examenului	Verificare tip grilă/ sistem grilă cu ajutorul platformei informatice în varianta online.	60%
Lucrări practice	Evaluare formativă prin lucrări de control tip grilă sau/și descriptive, proiecte, sondaj în timpul semestrului. Evaluare periodică în timpul semestrului, Sumativă în timpul examenului.	Verificare tip grilă simultan cu cel de la curs/ cu ajutorul platformei video în varianta online	30%
Verificările periodice			
Evaluarea activității individuale			10%
Standard minim de performanță	Minimum 50% la fiecare componentă a evaluării		

13. PROGRAME DE ORIENTARE ȘI CONSILIERE PROFESIONALĂ

Programe de orientare și consiliere profesională (2 ore/lună)

Programare ore	Locul desfășurării	Responsabil
Ultima zi de vineri a fiecărei luni	Sediul disciplinei	Toate cadrele didactice

Data avizării în departament: 27.09.2022

**Director departament,
Conf. univ.dr.Constantin Kamal**

**Coordonator program de studii,
Prof.univ.dr. Marius Eugen CIUREA**

**Responsabil disciplină,
Prof.univ.dr.Mugurel GHELASE**